

FUNKTIONSDIAGRAM RESULTATGØRELSE I REGNSKABSKLASSE C OG D

APPENDIX

Som omtalt i kapital 12 om det eksterne regnskab er der skemafligt med hensyn til, hvordan en resultatopgørelse skal se ud. Skemaerne til resultatopgørelserne fremgår af et bilag til årsregnskabsloven. Formålet med dette appendix er kort at gennemgå regnskabsposterne i den funktionsopdelte resultatopgørelse for store virksomheder efter regnskabsklasse C og D.

I fig. D.1 er vist et eksempel på en funktionsopdelte resultatopgørelse, hvor alle regnskabsposter i årsregnskabslovens bilag er med (alle beløb i kr. 1.000).

Funktionsopdelte resultatopgørelse

Nettoomsætning	487.900
Produktionsomkostninger	−278.800
Bruttoresultat	209.100
Distributionsomkostninger	−125.700
Administrationsomkostninger	−48.500
Andre driftsindtægter	800
Andre driftsomkostninger	−500
Resultat af primær drift (EBIT)	35.200
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	11.400
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	5.200
Indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver	1.300
Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	100
Andre finansielle indtægter	200
Nedskrivning af finansielle aktiver	−800
Øvrige finansielle omkostninger:	
Finansielle omkostninger, der hidrører fra tilknyttede virksomheder	−200
Andre finansielle omkostninger	−400
Resultat før skat og ekstraordinære poster	52.000
Skat af ordinært resultat	−13.000
Ordinært resultat efter skat	39.000

Fortsættes næste side

Fortsat fra forrige side

Funktionsopdelt resultatopgørelse	
Ordinært resultat efter skat	39.000
Ekstraordinære indtægter	1.500
Ekstraordinære omkostninger	-700
Ekstraordinært resultat før skat	800
Skat af ekstraordinært resultat	-200
Ekstraordinært resultat efter skat	600
Andre skatter	-300
Årets resultat	39.300

Fig. D.1 Eksempel på en funktionsopdelt resultatopgørelse for regnskabsklasse C og D.

I det følgende vil der være en kort gennemgang af de enkelte regnskabsposter i fig. D.1.

Nettoomsætningen på tkr. 487.900 i fig. D.1 viser årets varesalg eksklusive moms og punktafgifter. Når moms og punktafgifter ikke skal indregnes i nettoomsætningen, skyldes det, at de ikke tilfalder virksomheden. Den moms og de afgifter virksomheden afkræver af sine kunder, skal den videresende til staten. Det er altså ikke en indtægt for virksomheden, men står i regnskabet som en gæld til staten, indtil virksomheden afregner beløbet. Nettoomsætningen kaldes i daglig tale ofte for **omsætning**.

Produktionsomkostninger i fig. D.1 på tkr. 278.800 er de omkostninger, der går til at fremstille virksomhedens produkter (produktionsafdelingens omkostninger). Det drejer sig blandt andet om variable produktionsomkostninger, lokaleomkostninger, personaleomkostninger og afskrivninger på produktionsanlæg og maskiner.

Bruttoresultat på tkr. 209.100 er et mellemresultat, der viser indtjeningen efter at *produktionsomkostningerne* er trukket fra *nettoomsætningen*.

Distributionsomkostninger i fig. D.1 på tkr. 125.700 viser de omkostninger, der går til at markedsføre, sælge og levere produkterne til kunderne. Nogle virksomheder kalder også regnskabsposten for "salgs- og distributionsomkostninger" for at fremhæve, at posten også indeholder salgsom-

kostninger. Distributionsomkostninger omfatter f.eks. salgsprovision, lokaleomkostninger, personaleomkostninger og afskrivninger på biler.

Administrationsomkostninger på tkr. 48.500 viser de omkostninger, der afholdes til at varetage ledelse, administration og økonomi. Det drejer sig blandt andet om lokaleomkostninger, personaleomkostninger og afskrivninger på driftsmateriel og inventar.

De næste regnskabsposter i fig. D.1 er **Andre driftsindtægter** med tkr. 800 og **Andre driftsomkostninger** med tkr. 500. Disse poster hører under *sekundære aktiviteter*. Sekundære aktiviteter er uddybet lidt senere i denne tekst.

Grundlæggende sonderer man i resultatopgørelsen mellem *ordinære* og *ekstraordinære* aktiviteter. **Ordinære aktiviteter** er vedvarende og hyppige, mens **ekstraordinære aktiviteter** klart adskiller sig fra virksomhedens ordinære drift, og ikke forventes at forekomme ofte eller regelmæssigt.

Under ordinære aktiviteter sonderer man mellem *primære* og *sekundære aktiviteter*. De **primære aktiviteter** hører under virksomhedens hovedaktivitet, mens de **sekundære aktiviteter** ligger uden for det hovedområde, hvor virksomheden har til formål at tjene størstedelen af sit overskud. De sekundære aktiviteter er jævnlige tilbagevendende og er som regel af mindre økonomisk betydning. Eksempler på aktiviteter, som er sekundære, og som derfor kan indgå i *andre driftsindtægter* eller *andre driftsomkostninger* er kantinedrift, eller indtægter og omkostninger i forbindelse med at virksomheden udlejer en del af den ejendom, som virksomheden driver sin hovedaktivitet fra.

Den næste post i fig. D.1 kaldes for **Resultat af primært drift** og udgør tkr. 35.200. Posten fremkommer som *bruttoresultat* med fradrag af distributions- og administrationsomkostninger, men med tillæg af andre driftsindtægter minus andre driftsomkostninger. Når man ser på sondringen mellem primær og sekundær drift, som vi beskrev lige ovenfor, så er teksten "resultat af primær drift" egentlig misvisende, da resultatet på tkr. 35.200 også indeholder den sekundære drift. Teksten burde derfor i stedet indeholde ordene "ordinær drift". Du kan da også i en del

regnskaber se, at man anvender teksten ”ordinært resultat før finansielle poster”. På trods af den misvisende tekst ser man flest regnskaber, hvor man anvender teksten ”resultat af primær drift”. Det gælder f.eks. også i regnskabet for Carlsberg A/S.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen i store virksomheder ser man ofte, at resultat af primær drift kaldes for **EBIT**, hvilket er en forkortelse for Earnings Before Interest and Taxes. En variant af EBIT er **EBITDA**, som står for Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization, dvs. indtjening før renter, skat, afskrivninger og amortisering af goodwill. EBITDA bruges også til analyse af cash-flow, idet afskrivninger ikke er indeholdt i beløbet. I forbindelse med EBIT og EBITDA ser man ofte begreberne *EBIT margin* og *EBITDA margin*. **EBIT margin** beregnes som EBIT divideret med nettoomsætningen gange 100, hvilket er det samme som overskudsgraden. **EBITDA margin** beregnes som EBITDA divideret med nettoomsætningen gange 100.

Umiddelbart efter resultat af primær drift i fig. D.1 følger de **finansielle poster**, som består af *finansielle indtægter* og *finansielle omkostninger*. *De finansielle poster* har ikke direkte noget med virksomhedens almindelige drift at gøre, men er en følge af virksomhedens finansielle stilling, dvs. sammensætningen af virksomhedens aktiver og passiver. En virksomhed, som har kapitalandele i andre virksomheder, værdipapirer og bankindeståender under aktiverne, vil skabe **finansielle indtægter** i form af afkast fra virksomhederne samt *renteindtægter* og *kursgevinster*. Omvendt vil en virksomhed, som har optaget lån, have **finansielle omkostninger** i form af *renteomkostninger* til disse lån.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder i fig. D.1 på tkr. 11.400 er de indtægter, som virksomheden har som følge af, at den ejer kapitalandele i en eller flere tilknyttede virksomheder. En tilknyttet virksomhed kan være et datterselskab, et moderselskab eller et datterselskab til moderselskabet. Indtægten består af den del af overskuddet, som virksomheden har i den tilknyttede virksomhed. Se eventuelt kapitel 12 side 287 for en nærmere beskrivelse af, hvad tilknyttede virksomheder er.

Hvis den tilknyttede virksomhed er et **datterselskab**, har moderselskabet bestemmende indflydelse i datterselskabet. Det medfører, at *indtæg-*

ter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder vil bestå i hele overskuddet i datterselskabet, da det er moderselskabet, som bestemmer, hvilke aktiviteter der skal udøves i datterselskabet. Det giver et indtryk af, hvilke indtægter virksomheden skaber, som følge af sin bestemmende indflydelse. Hvis virksomheden ikke ejer 100 % af datterselskabet, men der er andre, som ejer f.eks. 25 %, vil man i bunden af resultatopgørelsen udskille disse ejeres andel af resultatet i datterselskabet som **minoritetsinteresser**.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder i fig. D.1 på tkr. 5.200 er den andel virksomheden har af overskuddet i virksomheder, som ikke er datterselskaber, men hvor den dog har en betydelig indflydelse på den associerede virksomheds driftsmæssige og finansielle ledelse. Man regner med, at hvis man ejer 20 % eller mere af stemmerettighederne i en virksomhed, så er der tale om en associeret virksomhed. Det beløb, som bliver registreret som indtægt i resultatopgørelsen, er den andel virksomheden har af overskuddet i den associerede virksomhed.

Den næste post i resultatopgørelsen i fig. D.1 på tkr. 1.300 er **indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver**. *Andre kapitalandele og værdipapirer* kan f.eks. være:

- Ejerandele i andre selskaber, hvor man ejer mindre end 20 %, f.eks. børsnoterede aktier
- Obligationer
- Pantebreve

Indtægter herfra kan være udbytte, dividende, renter o.l. Bemærk, at der skal være tale om anlægsaktiver, dvs. kapitalandele og værdipapirer virksomheden har til hensigt at eje i mere end 1 år. Det betyder også, at indtægter af *tilgodehavender, der er anlægsaktiver*, er tilgodehavender, hvor betalingen indgår over mere end 1 år. Det kan f.eks. opstå, hvis virksomheden sælger varer på afbetaling, hvor kunden betaler over flere år.

Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder i fig. D.1 på tkr. 100 vil ofte være renteindtægter, fordi virksomheden har lånt penge til en tilknyttet virksomhed.

Andre finansielle indtægter i fig. D.1 på tkr. 200 vil typisk være finansielle indtægter fra omsætningsaktiver, hvilket som regel vil være renteindtægter fra tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser og bankkonti.

Nedskrivning af finansielle aktiver på tkr. 800 vil ofte bestå i tab på værdipapirer i form af børsnoterede aktier, obligationer, pantebreve o.lign.

Finansielle omkostninger, der hidrører fra tilknyttede virksomheder på tkr. 200 vil ofte være renteomkostninger, som virksomheden har afholdt, fordi den har lånt penge af en tilknyttet virksomhed.

Andre finansielle omkostninger i fig. D.1 på tkr. 400 er finansielle omkostninger som følge af gæld til andre end tilknyttede virksomheder, dvs. typisk renteomkostninger til realkreditinstitutter, pengeinstitutter og leverandører.

Resultat før skat og ekstraordinære poster i fig. D.1 på tkr. 52.000 er et mellemresultat, der viser indtjeningen, efter at *indtægter af kapitalandele* og de *finansielle indtægter* er lagt til *indtjeningsbidraget*, og *nedskrivning af finansielle aktiver* og *øvrige finansielle omkostninger* er trukket fra.

Skat af ordinært resultat på tkr. 13.000 viser, hvor meget virksomheden på et eller andet tidspunkt skal betale i skat af sin indtjening fra den *ordinære drift*. I øjeblikket (februar 2010) skal aktie- og anpartsselskaber betale 25 % af sin indtjening opgjort efter skattemæssige regler.

Ordinært resultat efter skat i fig. D.1 på tkr. 39.000 er et mellemresultat, som viser, hvor meget virksomheden har tjent på sin ordinære drift, efter at alle omkostninger inklusive skat er afholdt.

Efter ordinært resultat efter skat følger **ekstraordinære indtægter** og **ekstraordinære omkostninger**. Årsregnskabsloven sonderer mellem **ordinære poster** og **ekstraordinære poster**. Ordinære poster kan opfattes som de indtægter som er afledt af de aktiviteter, som vedrører virksomhedens målopfyldelse. Ekstraordinære poster er indtægter og omkostninger, der fremkommer som følge af begivenheder eller transaktioner,

der klart adskiller sig fra virksomhedens ordinære drift, og som derfor heller ikke forventes at forekomme ofte eller regelmæssigt.

Ekstraordinære poster kan f.eks. opstå som følge af **ekspropriation**, **jordskælv** eller andre **naturkatastrofer**. Som du kan se, må man forvente at ekstraordinære poster kun forekommer yderst sjældent. Man har dog set eksempler på, at virksomheder har oplevet, at deres fabrik i udlandet er blevet eksproprieret, da den lå i en diktaturstat. Ligeledes er der også virksomheder, som har lidt store tab i forbindelse med storm eller lignende. Et tab som følge af, at virksomhedens lager er brændt, må også betragtes som en ekstraordinær omkostning. Der er dog kun tale om et tab, hvis tabet er større end det beløb virksomheden får udbetalt fra en eventuel forsikring.

Ekstraordinært resultat før skat i fig. D.1 på tkr. 800 er et mellemresultat, som viser hvor meget virksomheden har tjent eller tabt på de ekstraordinære poster. Herefter beregnes der **skat af ekstraordinært resultat** med tkr. 200, dvs. hvor meget virksomheden skal betale i skat af de ekstraordinære poster. Skat af ekstraordinært resultat fratrækkes ekstraordinært resultat før skat, hvorefter man får **ekstraordinært resultat efter skat** på tkr. 600.

Næstsidste post i resultatopgørelsen i fig. D.1 er **andre skatter** med tkr. 300. Da der allerede er beregnet skat af såvel den ordinære som den ekstraordinære drift længere oppe i resultatopgørelsen, kan disse skatter ikke indgå i andre skatter. I stedet kan der være tale om miljøafgifter eller lignende.

Årets resultat i fig. D.1 på tkr. 39.300 er en sammentælling af *ordinært resultat efter skat* med tkr. 39.000 og *ekstraordinært resultat efter skat* på tkr. 600 fratrullet *andre skatter* med 300. Årets resultat viser, hvor meget virksomheden har tjent, efter at alle omkostninger er afholdt. Årets resultat tilhører ejerne i virksomheden og tillægges egenkapitalen i balancen, da egenkapitalen viser, hvor meget ejerne har stående i virksomheden. En del af årets resultat bliver dog ofte udbetalt til ejerne som udbytte, jf. afsnit 7.5 i kapitel 12 om resultatfordelingen.

